

BILLEDKUNST

Gjengitt med tillatelse fra kunstneren.

INTERPRESS 1297

RETURUKE 37

NYHETER
INTERVJUER
KRITIKKER

Nº 4 - 2016 - kr 75,-

↑ Gunvor Nervold Antonsen
Tidlige bilder (2013)
Del av serie, olje og kull
på papir
21 x 29,7 cm

STÅL OG VIDEO

«VERSUS EN:
Jørleif Uthaug / Tor Jørgen van Eijk»
Trafo Kunsthall, Asker
21.05.–26.06.

Jørleif Uthaug (1911–1990) og Tor Jørgen van Eijk (f. 1977) er ingen åpenbar duo. Uthaug er primært kjent som en billedhugger, med abstrakte skulpturer og relieffer i jern eller stål, trykt forankret i et modernistisk formspråk. Van Eijks kunstnerskap tar på sin side opp tradisjonen innen videokunst som genererer abstrakte bilder ved å manipulere videosignaler. Han tar gjerne i bruk teknikker og utstyr som ble utviklet på 1970-tallet og flere av videoene hans har mye til felles med pionerarbeider av kunstnere som Steina og Woody Vasulka og Kjell Bjørgeengen.

Premisset for «VERSUS EN» er å sette sammen to kunstnere som begge har stramme formale rammer. Fraværet av en kunsthistorisk fellesnevner og mediale likheter gjør utstillingens verkskonstellasjoner til det soleklare hovedfokuset.

Uthaugs arbeider blir presentert mer eller mindre kronologisk, i kombinasjon med van Eijks videoer. Den eldre kunstnerens akrylmalerier fra tidlig 1960-tall domineres av flate, rektangulære fargefelt som fremstår lappeteppe-aktig og dekorative. De er lite bemerkelsesverdige – det interne formspillet er flatt og svært skjematisk utført. To av van Eijks analoge videoarbeider, hvor to ulike tagninger skutt fra samme kameraposisjon blir kombinert og fargeprosessert, løfter ikke maleriene. Dessverre virker maleriene bare mer statiske i møte med de bølgende og skiftende videoene.

Inntrykket endrer seg imidlertid lenger inn i utstillingen. En mengde små jernskulpturer i skarpkantede, grovsveidete konfigurasjoner er de mest særegne av arbeidene til Uthaug. De er satt opp mot van Eijks myke, fargesterke og sirkulære former som pulserer mot en grovkornet bakgrunn, laget med utdatert programvare fra 1990-tallet. De aggressive kantene på jernskulpturene og de uslipte, malte overflatene tilføres en viss ro fra de forutsigbart pulserende videoene. De bevegelige formene blir en naturlig videreføring av variasjonen blant skulpturene, på tvers av de mediale forskjellene.

I det siste og største rommet løftes sammenstillingen til å bli noe mer enn sine bestanddeler. Van Eijks trekanalsprosjeksjon *RGB* består av tre duplikatbilder, ett for hver av fargekanalene i videosignalet (rødt, grønt og blått). Fargene skifter mellom hvert bilde i de ulike sekvensene og overlapper etter hvert hverandre i samme

bilde. Dette forekommer parallelt med at videoen skifter fra ensfargede bilder av en fiskende mann til mer abstraherte, drømmeaktige bilder av havet. Det mørklagte rommet inneholder også tre av Uthaugs polerte stålskulpturer fra 1970-tallet, som har et tydelig slektskap med rivalen Arnold Haukeland. Overflatene bades i det skiftende lyset fra projeksjonene, men er ellers så vidt synlige i mørket. Dialogen som oppstår i denne konfigurasjonen understreker forholdet mellom persepsjon og lys, i en helhetlig opplevelse som verken van Eijk eller Uthaugs stramme prosjekter ville kunne utviklet på egenhånd. Det er dessuten her prosessene til Uthaug og van Eijk tydeligst møter hverandre, der de beveger seg fra observasjoner av former i naturen og videre ut i abstraksjon.

Sett bort fra det første rommet lykkes «VERSUS EN» med å gi nytt liv til uttrykk

som til dels kan oppleves som forutsigbare og litt for enkle å kategorisere. Man kan likevel stille spørsmål ved om dette er et partnerskap i likevekt – for egen del opplever jeg at det først og fremst er Uthaugs verk som får drahjelpen, uten at de klarer å gjøre gjengjeld til van Eijk.

Nicholas Norton

↓ Installasjonsbilder fra
«VERSUS EN: Jørleif Uthaug /
Tor Jørgen van Eijk».
Foto: Jens Hamran / Trafo-Kunsthall.

